

A Kárpát-medence interaktív irodalomtörténeti térképe

Valaczka András

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Köznevelési reformok operatív megvalósítása

TÁMOP-3.1.15-14-2014-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A szövegalkotási képesség fejlesztése

- A korábbi években a szövegértés háttérbe szorította a szövegalkotást
- Egyszerűbben mérhető (PISA-mérés, kompetenciamérés)
- Legalább olyan fontos az utóbbi is
- Önkifejezés, kommunikáció, gondolatok tisztázása
- Flynn-effektus: az IQ-átlagok emelkednek, a szövegalkotási-
szókincshez kötődő teljesítmények ehhez képest elmaradnak
(<http://www.spiegel.de/international/zeitgeist/studies-contest-theory-that-internet-is-making-people-dumber-a-855668.html>)
- Nehezebben fejleszthető, keresni kell az útjait
- Lehetséges motivációs forrás: vizuális élmények verbális feldolgozása
- További módszer lehet a szöveg születésének (*in statu nascendi*) átélése

Transzpragmatikus tudás

- Hasonló aránytalanság az utilitarista képességfejlesztés terén
- Létezik ünnepnapi tudás is, aminek a haszna áttételesen jelentkezik
- A kommunikáció divatszerű előtérbe állítása mellett tanítani szükséges az autokommunikációt is
- Stratégiák, életemvek, célok kikristályosítása önmagunkban: ez is szövegalkotás
- Ettől csak egy lépés a művészi gondolkodásmód, a teremtő szövegalkotás megtapasztalása
- Énekórán énekelnek, rajzórán rajzolnak, de magyarórán kevésbé alkotnak, inkább csak reflektálnak a tanulók

Regionális irodalom: ösztönzés az alkotómunkára

- A nagy klasszikusok magassága elérhetetlennek látszik
- A Budapest-központúság távoli régiók kiváltságának mutatja az irodalmat
- A történeti-kronologikus jelleg múzeumi tárgynak mutatja a műalkotást
- A közeli, falubeli, szomszéd városi alkotó megismerése ellensúlyozhatja az elidegenedést
- Hitelesíti, hogy bárki képes lehet igényes és kreatív szövegek komponálására
- Segít benne, hogy alkotó tevékenységet vigyünk a magyarórák világába

További okok és célok

1. A helyi kultúra bátorít az önálló, saját alkotásra
2. A régió irodalmának megismerése segíti a helyi hagyományápolást
3. Az áttekintő térkép meggyőzően szemlélteti, hogy nincs két Magyarország
4. A határok szublimálása megmutatja a magyar kultúra egyetemességét
5. Ugyanakkor felhívja a figyelmet az „ötágú síp” regisztereire

Mit kell tudnia egy ilyen térképnek?

- Teljes áttekintés, ugyanakkor ránagyítás a régiókra
- Lehetőleg ne zavarjanak az adott szempontból érdektelen térképelemek
- A teljesség igénye, ugyanakkor nyitott állomány, bővíthetőség
- A településre kattintva nyíljon meg az ismertető
- A rövid szövegből hiperlinkek vezessenek részletesebb anyagokhoz (életrajz, főbb művek)
- Jelenjen meg kereshető szerzőlista
- A szerző nevére kattintva kapjanak kiemelést az érintett települések

Eddigi eredmények

- Térképjogok beszerzése, térkép testreszabása
- 400 település, 600 szerző, közel 1.000 hiperhivatkozás rögzítése
- További rögzítendőik listázása, adatbázisok számbavétele
- Eddig elsősorban születési hely szerint
- Továbbiakban:
  - működési hely,
  - mű témájául szolgáló helyszín,
  - a szerző tanulmányainak helyszíne
- Közben érdekességek kerülnek napfényre, pl. Gion Nándor és Végel László (Szenttamás, '41.02.01.), Orbán Balázs Adyhoz hasonló iskolaváltása (Székelyudvarhely) stb.

A továbbfejlesztés lehetőségei

- Felhívás saját helyi közösségeink értékeinek megosztására
- Esetleg pályázat: küldje be az íróit, költőit az a közösség, amely még nem szerepel a térképen
- Technikai bővülés: a szerző portréja, a település látképe vagy irodalmi emlékhelye
- Átkapcsolási lehetőség hasonló történelmi térképre
- A nyugati szóránymagyarság irodalmi helyszíneinek térképe
- Részletes várostérképek utcák, helyek, konkrét épületek megjelölésével

Szeretettel várjuk az
ötleteket, adalékokat a
szélrózsa minden
irányából!

Valaczka.Andras@ofi.hu

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

Köznevelési reformok operatív megvalósítása
TÁMOP-3.1.15-14-2014-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE